

Αιτιολογική έκθεση

Επί του Σχεδίου Νόμου

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2017/1564 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/29/ΕΚ για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας»

Εισαγωγή - Γενικά Στοιχεία

Σκοπός του σχεδίου νόμου είναι η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2017/1564 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/29/ΕΚ για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (Οδηγία 2017/1564).

Οι ρυθμίσεις της Οδηγίας 2017/1564 αντιστοιχούν στις διατάξεις της Συνθήκης ΠΟΔΙ ‘Συνθήκη του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης τυφλών, αμβλυώπων ή ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων σε δημοσιευμένα έργα’ (Συνθήκη του Μαρακές) με στόχο τη βελτίωση της διαθεσιμότητας και των διασυνοριακών ανταλλαγών ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας σε προσβάσιμο μορφότυπο προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων. Από τη Συνθήκη του Μαρακές προκύπτει υποχρέωση των συμβαλλόμενων μερών να προβλέψουν εξαιρέσεις ή περιορισμούς στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και στα συγγενικά δικαιώματα αναφορικά με τη δημιουργία και τη διάδοση αντιγράφων

σε προσβάσιμο μορφότυπο ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας και τη διασυνοριακή ανταλλαγή των εν λόγω αντιγράφων.

Η Οδηγία 2017/1564 εισάγει υποχρεωτική εξαίρεση για τα δικαιώματα που έχουν εναρμονιστεί από το δίκαιο της Ένωσης και αφορούν τις χρήσεις και τα έργα που καλύπτονται από τη Συνθήκη του Μαρακές. Η Οδηγία ρυθμίζει ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων και των ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων.

Στόχος της ρύθμισης είναι να βελτιωθεί η διαθεσιμότητα όλων των ειδών βιβλίων και άλλων γραπτών κειμένων (συμπεριλαμβανομένων μουσικών έργων σε παρτιτούρες), και γενικά έντυπου υλικού, μεταξύ άλλων και σε ηχητική μορφή, ψηφιακών ή αναλογικών, επιγραμμικά ή εκτός διαδικτύου, σε μορφότυπους που καθιστούν τα έργα και το αντικείμενο προσβάσιμα στα άτομα με προβλήματα ανάγνωσης με την ίδια ουσιαστικά ευχέρεια, όπως και τα άτομα χωρίς τέτοια αναπηρία ή ειδικές ανάγκες.

Επιπλέον, τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 66Α παρ. 5 και άρθρου 71 παρ. 6 και 11 ν. 2121/1993 προκειμένου να είναι σύμφωνες με το νέο νομοθετικό πλαίσιο και καταργείται με την έναρξη ισχύος του παρόντος η υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546 υπουργική απόφαση «Αναπαραγωγή έργου πνευματικής ιδιοκτησίας προς όφελος τυφλών και κωφαλάων, και επέκταση της ρύθμισης σε άλλες κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες» (ΦΕΚ Β' 2065/24.10.2007).

Μέχρι σήμερα τα ζητήματα αναπαραγωγής προς όφελος τυφλών και κωφαλάων ρυθμίζονταν στο πλαίσιο του άρθρου 5 παρ. 3 στοιχ. β' Οδηγίας 2001/29 από το άρθρο 28Α ν. 2121/1993 σε συνδυασμό με την υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546 υπουργική απόφαση.

Πολλές από τις εισαγόμενες με το παρόν σχέδιο νόμου ρυθμίσεις περιλαμβάνονταν ήδη στην ως άνω υπουργική απόφαση, ωστόσο κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2017/1564 αποφασίστηκε να ρυθμιστεί το ζήτημα συνολικά και ενιαία σε ένα άρθρο προκειμένου για τη συμμόρφωση με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2017/1564.

Στο **άρθρο 1** τίθεται ο σκοπός του παρόντος σχεδίου νόμου.

Στο **άρθρο 2** αντικαθίσταται το άρθρο 28Α ν. 2121/1993 και επέρχονται ειδικότερα οι εξής τροποποιήσεις:

Το νέο άρθρο 28Α ν. 2121/1993, του οποίου τροποποιείται ο τίτλος του για να ανταποκρίνεται στο νέο περιεχόμενο, έχει πλέον 12 (δώδεκα) παραγράφους:

Με την **παρ. 1** επιτρέπεται πλέον όχι μόνο στους αρμόδιους φορείς αλλά και στους επωφελούμενους η δυνατότητα να προβαίνουν σε ορισμένες πράξεις χωρίς άδεια. Συγκεκριμένα οι επωφελούμενοι μπορούν χωρίς άδεια του δημιουργού να διενεργούν κάθε πράξη που είναι αναγκαία προκειμένου να μπορούν να δημιουργούν αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου, στο οποίο έχουν νόμιμη πρόσβαση και το οποίο είναι για αποκλειστική χρήση από αυτούς. Στις ίδιες ενέργειες επιτρέπεται να προβαίνει και τρίτο φυσικό πρόσωπο που ενεργεί είτε για λογαριασμό επωφελούμενου ή που τον βοηθά για τη δημιουργία αντιγράφου. Οι αρμόδιοι φορείς μπορούν να διενεργούν κάθε πράξη που είναι αναγκαία προκειμένου όχι μόνο να δημιουργούν αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο έργου, στο οποίο έχουν νόμιμη πρόσβαση αλλά και να παρουσιάζουν, να καθιστούν διαθέσιμο στο κοινό, να διανέμουν ή να δανείζουν το εν λόγω αντίγραφο είτε σε επωφελούμενο είτε σε άλλον αρμόδιο φορέα για μη κερδοσκοπικό σκοπό και για αποκλειστική χρήση από τον επωφελούμενο. Με τη νέα ρύθμιση η εξαίρεση αφορά πλέον περισσότερες εξουσίες σε σχέση με το προϊσχύσαν καθεστώς, κατά το οποίο η εξαίρεση αφορούσε μόνο στην εξουσία αναπαραγωγής. Η διάθεση αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο θα πρέπει να είναι δυνατή μόνο για έργα ή άλλο αντικείμενο, στα οποία οι επωφελούμενοι ή οι αρμόδιοι φορείς έχουν νόμιμη πρόσβαση.

Στην **παρ. 2** προβλέπεται ο διασυνοριακός χαρακτήρας της ρύθμισης. Πιο συγκεκριμένα ορίζεται ότι επιτρέπεται στον αρμόδιο φορέα να εκτελεί τις πράξεις της περ. β' της παραγράφου 1 για λογαριασμό επωφελουμένου ή άλλου αρμόδιου φορέα που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ, καθώς και να διανέμει, να παρουσιάζει ή να καθιστά διαθέσιμα στο κοινό σε επωφελούμενους ή σε αρμόδιο φορέα που είναι εγκατεστημένοι σε τρίτη χώρα - συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης του Μαρακές, αντίγραφο έργου σε προσβάσιμο μορφότυπο. Επιτρέπεται ακόμη σε επωφελούμενο ή σε αρμόδιο φορέα να αποκτά ή να έχει πρόσβαση σε αντίγραφο έργου σε προσβάσιμο μορφότυπο από αρμόδιο φορέα εγκατεστημένο σε κράτος

μέλος της ΕΕ, καθώς και να εισάγει ή να αποκτά με άλλον τρόπο ή να έχει πρόσβαση και στη συνέχεια να χρησιμοποιεί υπό τους όρους της παρούσας ρύθμισης αντίγραφο έργου σε προσβάσιμο μορφότυπο που έχει διανεμηθεί, παρουσιαστεί ή τεθεί στη διάθεση των επωφελουμένων ή των αρμόδιων φορέων από αρμόδιο φορέα τρίτης χώρας - συμβαλλόμενου μέρους της Συνθήκης του Μαρακές. Η αναφορά σε τρίτη χώρα – συμβαλλόμενο μέρος της Συνθήκης του Μαρακές επιτάσσεται από τον Κανονισμό 1563/2017 για τη διασυνοριακή ανταλλαγή μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο ορισμένων προστατευόμενων έργων και άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων προς όφελος των τυφλών, των αμβλυώπων ή ατόμων με άλλα προβλήματα ανάγνωσης εντύπων, προκειμένου η εν λόγω εξαίρεση να επεκταθεί και στις διασυνοριακές σχέσεις μεταξύ Ελλάδος και τρίτων κρατών. Η Συνθήκη του Μαρακές επιβάλλει ορισμένες υποχρεώσεις όσον αφορά στην ανταλλαγή αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης. Τα μέτρα που λαμβάνονται από την Ένωση για την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων περιέχονται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1563 και πρέπει να ερμηνεύονται σε συνδυασμό με την Οδηγία 2017/1564.

Στην **παρ. 3** δίνονται οι σχετικοί ορισμοί και συγκεκριμένα ο ορισμός της έννοιας του ‘επωφελούμενου’ για τους σκοπούς του σχεδίου νόμου, ο οποίος αποδίδει τον ορισμό της Οδηγίας (άρθρο 2 στοιχ. 2) για τον δικαιούχο. Προτιμήθηκε ο όρος ‘επωφελούμενος’ αντί του όρου ‘δικαιούχος’, καθώς θεωρήθηκε ότι αφενός αποτυπώνει καλύτερα τον αγγλικό όρο της Οδηγίας 2017/1564 ‘beneficiary person’ (βλ. αντίστοιχα γερμανικό ‘begünstigte Person’) και αφετέρου ότι με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθούν συγχύσεις με τον όρο ‘δικαιούχος’, όπως γίνεται χρήση του στον ν. 2121/1993 και στον ν. 4481/2017 και εννοείται οποιοδήποτε πρόσωπο ή οντότητα, που κατέχει δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικό δικαίωμα. Αναφέρεται, επίσης, ότι στους επωφελούμενους περιλαμβάνονται και τα πρόσωπα με προβλήματα όρασης, όρος που αποδίδει το αγγλικό ‘visual impairment’. Κρίθηκε ότι ο όρος ‘αμβλυωπία’, του οποίου έχει γίνει χρήση προκειμένου να αποδοθεί στην ελληνική μετάφραση της Οδηγίας 2017/1564 ο όρος ‘visual impairment’ περιορίζει αδικαιολόγητα τον ορισμό του επωφελούμενου, καθώς πρόκειται περί ενός μόνο συγκεκριμένου προβλήματος στην όραση (ελαττωμένη οπτική οξύτητα του ενός ή και

των δύο οφθαλμών) και δεν αποτελεί πιστή μετάφραση. Για τον λόγο αυτό χρησιμοποιήθηκε ο ορθότερος και ευρύτερος όρος ‘προβλήματα όρασης’.

Στη συνέχεια δίνεται ο ορισμός της έννοιας ‘**αρμόδιος φορέας**’, ο οποίος αποδίδει τον όρο ‘εξουσιοδοτημένη οντότητα’ του άρθρου 2 στοιχ. 4 της Οδηγίας 2017/1564. Σύμφωνα με την Οδηγία 2017/1564 πρόκειται περί φορέα που εξουσιοδοτείται ή αναγνωρίζεται από το κράτος - μέλος για να παρέχει εκπαίδευση, επιμόρφωση, προσαρμοσμένη ανάγνωση ή πρόσβαση σε πληροφορίες σε μη κερδοσκοπική βάση, ενώ μπορεί να είναι ακόμη και δημόσιος οργανισμός ή μη κερδοσκοπικός οργανισμός, που παρέχει αυτές τις υπηρεσίες στους επωφελουμένους ως μία από τις κύριες δραστηριότητές του, ως θεσμική υποχρέωση ή στο πλαίσιο της δημοσίου συμφέροντος αποστολής του, όπως οι βιβλιοθήκες, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και άλλοι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, δημόσιοι ή ιδιωτικοί, που εξυπηρετούν επωφελουμένους. Η εξουσιοδότηση ή αναγνώριση στην Οδηγία 2017/1564 αναφέρεται στην παροχή αυτών των υπηρεσιών και όχι των προβλεπόμενων στην Οδηγία και στην παρούσα διάταξη, ενώ κατά ρητή πρόβλεψη στην αιτιολογική σκέψη 13 του Προοιμίου της Οδηγίας, δεν επιτρέπεται οι απαιτήσεις για μία εξουσιοδοτημένη οντότητα που θέτει ένα κράτος μέλος να έχουν τέτοιο αποτέλεσμα και να παρεμποδίζουν τις οντότητες που καλύπτονται από τον ορισμό της Οδηγίας να προβαίνουν στις επιτρεπόμενες χρήσεις. Δεδομένου ότι εν προκειμένω δεν πρόκειται περί φορέα ή οντότητας που εξουσιοδοτείται από κάποιον, προτιμήθηκε ο όρος ‘αρμόδιος φορέας’, καθώς δεν είναι προϋπόθεση η προηγούμενη της επιτρεπόμενης πράξης εξουσιοδότηση του εν λόγω φορέα από κάποιο όργανο. Κάτι τέτοιο θα προϋπέθετε εκ των προτέρων έλεγχο, ο οποίος δεν είναι επιτρεπτός σύμφωνα με την Οδηγία 2017/1564 και θα δυσχέραινε τη λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα της ρύθμισης. Εξάλλου ο όρος χρησιμοποιούταν και στο προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς. Επισημαίνεται ότι ο όρος ‘αρμόδιος φορέας’ δεν περιλαμβάνει τα φυσικά πρόσωπα. Ο ΟΠΙ διατηρεί κατάλογο των αρμόδιων φορέων.

Ακολούθως δίνεται ο ορισμός του όρου ‘**έργου**’, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχ. 1) της Οδηγίας. Σύμφωνα με τον ορισμό, έργο που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης θεωρείται κάθε έργο υπό μορφή βιβλίου, περιοδικού, επιστημονικού ή άλλου, εφημερίδας ή άλλου είδους εντύπου, σημειογραφίας, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι παρτιτούρες. Επίσης, περιλαμβάνονται στην έννοια του ‘έργου’ και οι σχετικές εικονογραφήσεις, που περιλαμβάνονται στα ως άνω έργα. Το

έργο μπορεί να είναι σε οποιαδήποτε μέσο, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής και ηχητικής μορφής, όπως τα ακουστικά βιβλία, θα πρέπει όμως να έχει νομίμως δημοσιευτεί ή καταστεί με άλλον τρόπο νόμιμα διαθέσιμο στο κοινό (άρθρο 2 στοιχ. 1 Οδηγίας). Δεδομένου ότι το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης περιλαμβάνει έργα σε ηχητική μορφή, όπως τα ακουστικά βιβλία, η παρούσα εξαίρεση ισχύει αναλογικά και για τα συγγενικά δικαιώματα δυνάμει και του άρθρου 52 στ. β' ν. 2121/1993.

Τέλος, δίνεται ο ορισμός του όρου **‘αντίγραφο σε προσβάσιμο μορφότυπο’**, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. 3) της Οδηγίας. Επιπλέον δίνεται ένας ενδεικτικός κατάλογος των προσβάσιμων μορφότυπων, σύμφωνα και με την αιτιολογική σκέψη 7 του Προοιμίου της Οδηγίας, στον οποίο περιλαμβάνονται η γραφή Braille, τα μεγάλα τυπογραφικά στοιχεία, τα προσαρμοσμένα ηλεκτρονικά βιβλία (e-books), τα ακουστικά βιβλία και οι ραδιοφωνικές εκπομπές. Κατά τη δημιουργία αντιγράφου σε προσβάσιμο μορφότυπο δεν πρέπει να θίγεται η ακεραιότητα του έργου, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αλλαγών που απαιτούνται προκειμένου το έργο να καταστεί προσβάσιμο στον διαφορετικό μορφότυπο. Εκτός από τις αλλαγές που ενδέχεται να απαιτούνται για τη μετατροπή ή την προσαρμογή του έργου ή άλλου αντικειμένου προστασίας στη δημιουργία αντιγράφου σε προσβάσιμο μορφότυπο είναι επιτρεπτές και οι αλλαγές που απαιτούνται στην περίπτωση που υφίσταται ήδη μορφότυπος ενός έργου ή αντικειμένου προστασίας που είναι προσβάσιμος από ορισμένους μεν επωφελούμενους αλλά απαιτείται και η δημιουργία άλλου μορφότυπου προσβάσιμου από άλλους με διαφορετική αναπηρία ή ανικανότητα ή λόγω διαφορετικού βαθμού τέτοιου είδους αναπηρίας ή ανικανότητας.

Σύμφωνα με την **παρ. 4** η εξαίρεση που ρυθμίζεται με την παρ. 1 του άρθρου 28Α δεν μπορεί να αποκλεισθεί συμβατικά, όπως προκύπτει και από το άρθρο 3 παρ. 5 της Οδηγίας και όπως ίσχυε στην καταργούμενη με την παρούσα υπουργική απόφαση. Επομένως κάθε συμβατική διάταξη που αποσκοπεί να εμποδίσει ή άλλως να περιορίσει την εφαρμογή της εξαίρεσης είναι άκυρη.

Η **παρ. 5** ρυθμίζει τις υποχρεώσεις των αρμόδιων φορέων σε περίπτωση που εκτελούν τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2 πράξεις. Οι υποχρεώσεις αυτές υπαγορεύονται για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας των αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο, για την αποτροπή απαγορευμένων διαδόσεων προστατευόμενων έργων ή άλλων αντικειμένων προστασίας αλλά και την προστασία

των δικαιούχων. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι σε περίπτωση που αρμόδιος φορέας εκτελεί τις προβλεπόμενες στην παράγραφο 2 πράξεις, πρέπει να θεσπίζει και να τηρεί πρακτικές προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι διανέμει, παρουσιάζει και καθιστά διαθέσιμα αντίγραφα έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο μόνο σε επωφελουμένους ή σε άλλους αρμόδιους φορείς, ότι λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψει την παράνομη αναπαραγωγή, διανομή, παρουσίαση ή διάθεση στο κοινό αντιγράφων έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο και ότι επιδεικνύει την προσήκουσα επιμέλεια και διατηρεί αρχεία σχετικά με τη διαχείριση έργων και των αντιγράφων τους σε προσβάσιμο μορφότυπο. Θα πρέπει επίσης να δημοσιεύει και να επικαιροποιεί στον ιστότοπό του ή/και με άλλους τρόπους διαδικτυακούς ή μη, πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο συμμορφώνεται με τις παραπάνω υποχρεώσεις του. Ο αρμόδιος φορέας οφείλει να παρέχει σε προσβάσιμη μορφή σε επωφελουμένους, άλλους αρμόδιους φορείς ή δικαιούχους κατόπιν σχετικού αιτήματός τους τον κατάλογο των έργων, των οποίων έχει αντίγραφα σε προσβάσιμο μορφότυπο καθώς και τους μορφότυπους αυτούς, όπως και την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων φορέων με τους οποίους έχει ανταλλάξει αντίγραφα έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο, σύμφωνα με την παράγραφο 2. Τέλος, ο αρμόδιος φορέας κοινοποιεί προαιρετικά την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του στον ΟΠΙ, ο οποίος διαβιβάζει αυτές τις πληροφορίες στην Επιτροπή, προκειμένου να τις δημοσιοποιήσει σε κεντρικό σημείο ενημέρωσης. Αντίγραφα σε προσβάσιμο μορφότυπο που δημιουργούνται από αρμόδιους φορείς μπορούν να κυκλοφορούν και να είναι προσβάσιμα από τους επωφελούμενους και τους αρμόδιους φορείς και σε άλλα κράτη μέλη. Προκειμένου για την προώθηση των διασυνοριακών ανταλλαγών και τη διευκόλυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης και συνεργασίας των αρμόδιων φορέων, κρίνεται ως επιτρεπτή η προαιρετική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις επωνυμίες και τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων φορέων εγκατεστημένων στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων των ιστότοπων, εφόσον υφίστανται. Η παροχή πληροφοριών από τον ΟΠΙ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν συνεπάγεται υποχρέωσή του για έλεγχο της πληρότητας και της ακρίβειας των πληροφοριών ή της συμμόρφωσής των φορέων με την οικεία εθνική νομοθεσία με την οποία μεταφέρεται η Οδηγία στο εθνικό δίκαιο.

Στην **παρ. 6** ορίζεται ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο του παρόντος υπόκειται στη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Σύμφωνα με την **παρ. 7** οι εκδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους αρμόδιους φορείς σε ψηφιακή μορφή τα αρχεία των εκπαιδευτικών συγγραμμάτων της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που ζητούνται να χρησιμοποιηθούν σύμφωνα με το παρόν, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται σε ψηφιακή μορφή. Για τα υπόλοιπα έργα οι εκδότες υποχρεούνται να παρέχουν στους αρμόδιους φορείς αρχεία έργων που αντιστοιχούν συνολικά στο 10% της ετήσιας εκδοτικής τους παραγωγής, μη υπολογιζόμενων στο ποσοστό αυτό των τυχόν ως άνω εκπαιδευτικών συγγραμμάτων. Πρόκειται περί ρύθμισης, η οποία προϋπήρχε και η οποία, παρόλο που δεν προβλέπεται στην Οδηγία, τίθεται για την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της εξαίρεσης και για τη διευκόλυνση των επωφελουμένων, ενώ είναι σύμφωνη με το πνεύμα της Οδηγίας 2017/1564.

Σύμφωνα με την **παρ. 8** τηρείται στον ΟΠΙ κατάλογος αντιγράφων έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο, το είδος των μορφοτύπων και ο αρμόδιος φορέας στον οποίο βρίσκονται. Η τήρηση αυτού του καταλόγου έχει σκοπό να διευκολύνει την εφαρμογή της εξαίρεσης σε εθνικό επίπεδο, καθώς είναι πιο αποτελεσματική η εφαρμογή της εξαίρεσης όταν υπάρχει ένα κεντρικό σημείο (ΟΠΙ) στο οποίο μπορεί κανείς να ανατρέξει, προκειμένου να εξακριβωθεί εάν υπάρχει ένα συγκεκριμένο έργο ή αντικείμενο προστασίας σε προσβάσιμο μορφότυπο, σε ποιόν μορφότυπο και σε ποιον αρμόδιο φορέα. Σε κάθε περίπτωση ο εν λόγω κατάλογος υφίσταται ήδη λόγω της σχετικής πρόβλεψής του από το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΟΠΙ και έχει αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμος στην εξυπηρέτηση των αναγκών των επωφελουμένων.

Σύμφωνα με την **παρ. 9** σε περίπτωση που ο επωφελούμενος ή ο αρμόδιος φορέας καλείται να καταβάλει το κόστος για τη δημιουργία αντιγράφου σε προσβάσιμο μορφότυπο, το ύψος αυτού δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δαπάνες δημιουργίας του αντιγράφου.

Σύμφωνα με την **παρ. 10** η εξαίρεση αφορά και στο ειδικής φύσεως δικαίωμα του κατασκευαστή βάσης δεδομένων, καθώς και στα δικαιώματα του δικαιούχου

προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 3 της

Η **παρ. 11** προβλέπει την καταβολή εύλογης αμοιβής στους δικαιούχους των έργων για τη χρήση προστατευόμενων έργων που επιτρέπονται δυνάμει του παρόντος άρθρου μόνο από τους αρμόδιους φορείς που είναι εγκατεστημένοι στην ελληνική επικράτεια και όχι από τους επωφελουμένους. σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 14 του Προοιμίου της Οδηγίας 2017/1564. Η αμοιβή δεν θα αφορά επίσης σε χρήσεις από αρμόδιους φορείς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες-συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης του Μαρακές.

Η **παρ. 12** ορίζει ότι τα σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος ζητήματα, όπως τα κατάλληλα μέτρα για την αποτροπή παράνομης αναπαραγωγής, διανομής παρουσίασης στο κοινό ή διάθεσης έργων σε προσβάσιμο μορφότυπο, το ύψος και η διαδικασία καταβολής εύλογης αμοιβής στους δικαιούχους για τις επιτρεπόμενες χρήσεις έργων ή άλλων αντικειμένων προστασίας από αρμόδιους φορείς, θα εξειδικευτούν με έκδοση απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού. Δεδομένου του ότι σύμφωνα με την Οδηγία (αιτιολογική σκέψη 14 Προοιμίου) είναι περιορισμένη η δυνατότητα των κρατών μελών να προβλέπουν καθεστώτα αμοιβής για να μην επιβαρύνονται οι επωφελούμενοι και να μην εμποδίζεται η διασυνοριακή διάδοση αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο, είναι σημαντικό η πρόβλεψη συγκεκριμένων ορίων αναφορικά με την αμοιβή που προβλέπεται με το σχέδιο νόμου. Για τον λόγο αυτό προβλέπεται για τον καθορισμό του ύψους της αμοιβής λαμβάνεται υπόψη ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των δραστηριοτήτων των αρμόδιων φορέων, το δημόσιο συμφέρον, τα συμφέροντα των επωφελουμένων, η πιθανή ζημία των δικαιούχων, η ανάγκη να διασφαλιστεί η διασυνοριακή διάδοση αντιγράφων σε προσβάσιμο μορφότυπο και χωρίς διακρίσεις σε σχέση με τη μη διασυνοριακή, οι ειδικές συνθήκες κάθε περίπτωσης, ενώ αν η ζημία ενός δικαιούχου είναι ελάχιστη, δεν θα πρέπει να γεννάται υποχρέωση καταβολής αμοιβής.

Με το **άρθρο 3** τροποποιείται η παράγραφος 5 του άρθρου 66Α του ν. 2121/1993 προκειμένου να διορθωθεί η αναφορά στο άρθρο 28Α του ν. 2121/1993, όπως τροποποιείται με την παρούσα. Τροποποιείται, επίσης, η παράγραφος 6 του άρθρου 71 του ν. 2121/1993, προκειμένου να εξαιρεθεί το άρθρο 28^Α από τις διατάξεις που αποτελούν ενσωμάτωση της Οδηγίας 2001/29 και τέλος, προστίθεται στο άρθρο 71 ν. 2121/1993 νέα παράγραφος 11, προκειμένου να αποτυπωθεί ότι οι παράγραφοι 1 έως

12 του άρθρου 28^A, όπως τροποποιείται με το παρόν, αποτελεί ενσωμάτωση της Οδηγίας 2017/1564.

Με το **άρθρο 4** ορίζεται ότι με την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/98546 υπουργική απόφαση «Αναπαραγωγή έργου πνευματικής ιδιοκτησίας προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων, και επέκταση της ρύθμισης σε άλλες κατηγορίες ατόμων με αναπηρίες» (ΦΕΚ Β' 2065/24.10.2007).

Τέλος, με το **άρθρο 5** ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.